

Potent Prayer

1 Artscroll ~ Stone Chumash

¹⁹ And these are the offspring of Isaac son of Abraham — Abraham begot Isaac. ²⁰ Isaac was forty years old when he took Rebecca, daughter of Bethuel the Aramean from Paddan Aram, sister of Laban the Aramean, as a wife for himself. ²¹ Isaac entreated HASHEM opposite his wife, because she was barren. HASHEM allowed Himself to be entreated by him, and his wife Rebecca conceived.

²² The children agitated within her, and she said, "If so, why am I thus?" And she went to inquire of HASHEM.

²³ And HASHEM said to her: "Two nations are in your womb; two regimes from your insides shall be separated; the might shall pass from one regime to the other, and the elder shall serve the younger."

2

21. ויעתר יצחק — Isaac entreated. The root עתר denotes abundance; thus, the sense of the verse is that Isaac prayed abundantly for Rebecca and she simultaneously prayed on her own behalf. He was opposite her in the sense that he stood in one corner and she stood in the other one as they both prayed (Rashi). Also, Isaac took his barren wife to pray with her on Mount Moriah, site of the Akeidah (Pirkei d'Rabbi Eliezer 32).

He knew that he would have children, because God had promised that Abraham's destiny would be fulfilled through Isaac's offspring (17:19), but he begged God that the blessing be realized through the worthy woman who stood opposite him (Sforno).

ל — By him. The implication of the masculine singular form is that God responded to Isaac's prayer, rather than Rebecca's. There is no comparison between the prayer of a righteous child of a righteous person and that of a righteous child of a wicked person (Rashi).

3

Although it is much more difficult — and therefore meritorious — for the product of an evil family to become righteous, Isaac's achievement was even more unique than Rebecca's. It would have been easy for him to become a carbon copy of his father — surely as great a role model as had ever lived — but Isaac did not

content himself with that. He forged his own path toward the service of God, and the merit of such an accomplishment is awesome.

4 חכמה מאליהו - ר' צבי

והנה אין ספק שמדותיהם של האבות ע"ה בידיהם היו, ויכולו לפעול עמהם כרצונם. ואם כן צריך להבין למה לא המשיך יצחק אע"פ את דרך עבודתו של אביו כמדה עיקרית? יש להבין ענין זה בשני אופנים. כבר נתבאר בשם הרש"י ז"ל מה שאמרו חז"ל על תפלת יצחק ורביקה (ריש חולדות) "ויעתר לו" ולא לה. שאין דומה תפלת צדיק בן צדיק לתפלת צדיק בן רשע, וגדולה זכותו מוכחה; ולכאורה קשה, אדרבה גדולה יותר זכות בן הרשע שלא למד ממעשי אביו ולא הלך בדרכיו אלא בדרכי ה'! אלא שהתחנך אצל אביו גרידא, שזה יכול להיות חיצוניות והרגל בלבד, אלא עמל לעשות הכל לשלם — לקנין פנימי ועצמי שלו, ובנה בנין גדול של גילוי הגבורה בבריאה. בנין חדש בכח עצמו לבד, וכל מה שזכה — משלו וזה. עבודה זו גדולה וקשה היא מאד, ובוה גדולה מדרגת צדיק בן צדיק מוז של צדיק בן רשע, אשר לא הוצרך להתעלות מחנוך והרגל חיצוני כדי להפכו לפנימיות ועצמיות שלו.

5 אדם וצמח - ר' שאריתאק

ויעתר לו ה' (כה נא)

פירש רש"י, "שאינו דומה תפלת צדיק בן צדיק לתפלת צדיק בן רשע, לפיכך לו ולא לה". וקשה שלכאורה צדיק בן רשע עדיף, שנמצא בסביבת רשעים ונתון להשפעתם ובכל זאת נאבק וסר מדרכם.

ונראה לפרש שאף יצחק שנתחנך למצוות בעודו בבית אביו, לא הסתפק בעבודת ה' מלומדה, אלא היה עמל להתעלות, ויום היה כבעל תשובה כלפי יום האתמול, שכל יום התעלה יותר ויותר. וזו גדולה וקשה משל רביקה, שאצלה מעשי רשעות ושחיתות בבני משפחתה דחפו אותה לעזוב דרכם ולהתקרב ליהדות, אבל יצחק לא עלה במדרגתו בגלל שראה רשעת הרשעים, אלא שהכיר חובתו ויום יום דרש מעצמו להתעלות.

ומכאן רואים גדול החובה המוטלת על כל אחד ואחד שלא להסתפק בדרגה שלו אלא שבכל יום יעבוד על עצמו עד שיקרא בעל תשובה לגבי יום האתמול.

7

RECOGNIZING TRUTH

To sum up: The essence of good *behira* is to recognize the unique and indivisible nature of truth; and this in effect is to recognize the Creator. The essence of a bad *behira* is to accept falsehood as reality, and this in effect is to deny the oneness of God and to accept the falsehood of a duality of powers in the universe. The Rabbis said, "The *yetzer ba-ra'* is like an alien god in the human heart,"¹ and "Whoever listens to his *yetzer* is like an idolater."² The Rabbis even call Adam a "heretic"³ for listening to the wiles of the serpent, although he sinned with the best of intentions (as we have explained elsewhere).⁴

When two armies are locked in battle, fighting takes place only at the battlefield.⁷ Territory behind the lines of one army is under that army's control and little or no resistance need be expected there. A similar situation prevails in respect of territory behind the lines of the other army. If one side gains a victory at the front and pushes the enemy back, the position of the battlefield will have changed. In fact, therefore, fighting takes place only at one location, though potentially the line could be drawn anywhere in the territories of the two contending countries.

THE MORAL BATTLEFRONT

The situation is very similar with regard to *behira*. Everyone has free choice — at the point where truth meets falsehood. In other words *behira* takes place at that point where the truth as the person sees it confronts the illusion produced in him by the power of falsehood. But the majority of a person's actions are undertaken without any clash between truth and falsehood taking place. Many of a person's actions may happen to coincide with what is objectively right because he has been brought up that way and it does not occur to him to do otherwise, and many bad and false decisions may be taken simply because the person does not realize that they are bad. In such cases no valid *behira*, or choice, has been made. Free will is exercised and a valid *behira* made only on the borderline between the forces of good and the forces of evil within that person.

9 OBSERVANT JEWS AND BEHIRA

For example, many otherwise observant Jews are prone to speak evil of others, thus transgressing the prohibition against *lashon ha-ra'* without even realizing that it is a grave sin. Yet these same people would not dream of transgressing the laws of Shabbat; their *yetzer ha-ra'* does not even tempt them to do this or to miss prayers or not to don *tzitzit* or *tefillin*, because they have been brought up to do these things without question. [There is thus no *behira* involved in any of these cases. *Behira* comes into play only when one is tempted to go against the truth as one sees it, and the forces on either side are more or less equally balanced. The point at which this equilibrium is reached obviously varies with the individual and depends on many factors, such as heredity, environment, education, etc. But there is no human being who does not have a "*behira*-point" somewhere along the scale.]⁶

FLUID FRONT

It must be realized that this *behira*-point does not remain static in any given individual. With each good *behira* successfully carried out, the person rises higher in spiritual level; that is, things that were previously in the line of battle are now in the area controlled by the *yetzer ha-tov* and actions done in that area can be undertaken without struggle and without *behira*. In this sense we can understand the saying that "one mitzva leads to another."⁷

And so in the other direction. Giving in to the *yetzer ha-ra'* pushes back the frontier of the good, and an act which previously cost one a struggle with one's conscience will now be done without *behira* at all. The *yetzer ha-tov* is no longer functioning effectively in that area. And so we have learnt: "One sin leads to another,"⁷ and "as soon as one has committed a sin twice, it is no longer a sin for him."⁸

ENVIRONMENT AND BEHIRA

As we have said, education plays a large part in determining one's *behira*-point. A person may have been brought up to

do many good actions as a matter of course. All this means that his *behira* point is at a high level. For example, one may have been brought up in an environment of Torah, among people who devote themselves to good deeds. In this case his *behira*-point will not be whether or not to commit an actual sin but whether to do a mitzva with more or less devotion and *kavvana*. Another may be brought up among evildoers of the lowest grade, among thieves and robbers. For him, whether or not to steal does not present any *behira* at all; his *behira*-point might be on the question of shooting his way out when discovered. For him this may be the crucial *behira*; this is where for him the forces of good and evil, truth and untruth, are evenly balanced. It may well be that murder is something that he knows in his heart of hearts to be wrong; this is the truth as revealed to him by his *yetzer tov*, and it is this truth that he is tempted to deny or distort.

So we see that education and environment cannot in any way change the essential act of *behira*, but only the location at which it takes place — the position of the *behira*-point on the moral scale. Every human being possesses the power of perceiving the truth available to him at his particular level, clinging to it, and refusing to be deflected from it by the seductive illusions of falsehood. In this there is no difference at all whether his upbringing raised or lowered his *behira*-point. The ability to adopt the truth as he knows it is equal in all situations.

POINT LOCATION

To sum up: everyone has free choice at his *behira*-point, but the position of the *behira*-point itself is determined by various factors. This may be affected by his own previous choices, which may have raised or lowered his *behira*-point. Or it may be affected by factors outside his control. Divine Providence may have placed him from childhood in a certain environment, higher or lower as the case may be. (To gain some inkling of why God arranges matters so that some have their *behira* on one level and some on another, read carefully what we have written in the essay "Why Do the Righteous Suffer?")⁹

There is thus no free choice except at "the point of free choice," and this point is fixed by antecedent factors. But there are no outside factors which can affect the act of *behira* itself. Here the human being himself reigns supreme.

If we are prepared to read a little more deeply than usual we can see this idea clearly expressed in the Torah, in the passage dealing with human choice.¹⁰

I have put before you life and death,
the blessing and the curse;
choose life, so that you may live . . .

"Life and death" comprise all that a person is "given" — all the facets of a person's character, his inborn traits and tendencies, his upbringing and environment; all those factors which determine what he calls "life," what presents itself to him as "good" and "true"; and equally what he calls "death," "evil" and "falsehood." All these things "I have put before you," literally: "I have given before you"; these are the "given" of the human situation; they exist independently of any action on our part, like all the other features of our environment.

★ But — "you shall choose life." "Choosing life," choosing truth and reality, is something which only the human being himself can do, and which he does without being affected by any outside factor whatsoever.

13 R. Dessler

Most people who are brought up to a life of mitzvot and good deeds do these things without depth of feeling or commitment. They are for them "a mitzva of men, learned by rote."¹⁸ Now it is true that God does not deny the reward of any creature.¹⁹ and they will certainly be rewarded for keeping to what they have learned. But if we are talking about elevated levels of mitzva-observance, these are almost completely absent. These levels are achieved only by *bebira*, and these people rarely confront their evil inclination.

The happy man is the one who uses all that has been given him by his upbringing as a springboard and whose ambition is to rise to ever more elevated levels, in deeds and in devotion. (A person who is satisfied with plodding along doing by rote the things he has been brought up to do carries a great burden of responsibility. There is no greater sin than wasting one's opportunities.²⁰ Not exercising *bebira* is the greatest sin of wasted opportunity, because the purpose of man's creation is to exercise free will.*)

17

learn from the Rambam's explanation that *kavanah* involves both the head and the heart. Intellectually, we must comprehend the prayers, and emotionally, we must identify with the concepts we are expressing.

It is not easy to restrict oneself to a single thought. It takes a great deal of practice and self control to train our hearts to truly cleave to Hashem, so we will not have extraneous thoughts during prayer and can focus exclusively on the meaning of the words we are uttering. Each of us must make the effort to come up with a personal combat plan for our *milchemes mitzvah*. We must devise personal ways to focus on the words of prayer.¹⁸

★ Strain every fiber of your body to focus on the concepts inherent in every word.¹⁹ When you say "Baruch," focus on Hashem as the source of all blessings. When you say "atah," focus on the personal relationship Hashem has with each of us. When you say Hashem's name, focus on the fact that He is Master of all, Who always was, is, and will be. When saying "Elokeinu," focus on Hashem's strength and His Divine Providence.

17 R' Moshe of Kobrin taught in the name of R' Mordechai of Lechovitz that whoever says the word "Lord" and at the same moment intends to say "of the world" has not said anything. When he is saying "Lord" he must devote himself entirely to the word "Lord."

When praising Hashem, focus on the fact that Hashem alone – and no other entity – is deserving of these praises. When asking for the necessities of everyday existence, focus on the fact that only Hashem is aware of the specifics of our needs and has the

18

A person should not pray hurriedly, for he cannot properly say "Baruch" when the "atah" is impatient to get out. A person must forget his surroundings, and not be shy to linger over his prayers for fear his friends will make fun of him. He should uproot his pride and pray in a dignified manner.²²

We should think about the translation of one or two words at a time, certainly no more than three. No more than three words should be pronounced in one breath in order to properly achieve this concentration.²³ Be careful to enunciate each word carefully.²⁴ Words must be uttered with the proper punctuation. Slurring distorts meanings.²⁵ If holy words of prayer sustain the cosmos, then mangled words of prayer ravage our universe. There are stories of great *tzaddikim* who were severely punished for the damage they caused to their spiritual environment because they were not heedful of this warning.²⁶

18 Rav Yehudah Segal recommended pointing to every word as it is uttered.²⁷ One should emphasize each word as if he were counting coins.²⁸ R' Shimon Shkop would pray deliberately and methodically, with his eyes on the *siddur* and his finger on the place, as if he was studying the words.²⁹

19

In *Shaarei Teshuvah*, Rabbeinu Yona lists a number of sins which people do not take seriously, including mentioning the Name of G-d in vain. This sin involves transgression of the negative commandment, "You shall not take the Name of Hashem, your G-d, in vain," (*Shemos 20,1*) and the positive commandment, "Fear Hashem your G-d." (*Devarim 10,20*) Contrary to common belief, this transgression is not limited to instances where the Name of Hashem is expressed needlessly.³⁰ It also refers to saying Hashem's name without concentration.³¹

14 Meaningful Prayer ~ R. Feldbrand

★ Prayers are not a chore to get over with. You should concentrate on every word that comes out of your mouth. If you have to plead and request something from a human king, would he grant your wish if you presented it in haste? In all likelihood the king would have you thrown out for your disregard of proper decorum. Showing reverence for the King of kings requires that we show proper respect by stating our case with care. 14

15 אורי שפר ~ ר' שמואל פנחס

ולחבדיל גם בעולמינו קיים נהל דפלומטי, כשמגיע נשיא או ראש ממשלה ממדינה זרה לביקור, יוצא לקראתו נשיא או ראש ממשלה ומקבל את פניו. וכשמגיע אורח בדרג שר החוץ או שר הביטחון, במקביל יוצאים לקראתם שרים באותו דרג ומעמד לקבל את פניהם. אבל כשמגיע נשיא לביקור וישלחו שר זוטא לקבל את פניו, זו תחשב לפגיעה חמורה. כן הנמשל: אנחנו אמורים בתפילה לקבל את פני מלך מלכי המלכים, הרי שמן הראוי לשלוח דווקא את החלק האלוקי שבתוכינו היא הנשמה והכוונה המרוכזות בשימת לב, הם אשר יתגייסו ויבואו לידי ביטוי במעמד. אך מה גדולה הפגיעה חלילה אם אנחנו שולחים את המחשבות למקום אחר ורק את הגוף שולחים לעמוד בתפילה לפני מלכו של עולם. תפילה בלא כוונה כגוף בלי נשמה, איזו פגיעה גדולה! 15

16 R. Feldbrand

After 120 years in this world, when we stand before Hashem and are asked, "What did you have in mind when you said the various prayers? What is the meaning of this word and that word?" we will feel a searing anguish at having prayed so many times without knowing the meaning of what we were saying.

16 If a person does not understand what he is saying, the power of his prayers is greatly diminished. Unless we understand what we are saying, how can we be moved by prayer, which reflects the entire spectrum of Jewish experience and Jewish possibilities?

We must recite the words as if we really mean them. Sad passages should be said in an anguished voice, happy passages should be said joyously. This can only be done if we know what we are saying.

23 ט"ב באב/תשנ"ד - ר' רבנו

ויעתר יצחק ליהוה לנכחו אשתו כי עקרה היא ויעתר לו יהוה ויהי ויהרר רבקה אשתו: (כ"ה, כ"א)

איתא בגמרא מסכת יבמות (דף ס"ד עמוד א') בזה"ל: "אמר רבי יצחק: יצחק אבינו עקור היה, שנאמר: 'ויעתר יצחק לה' לנכח אשתו', על אשתו לא נאמר אלא לנוכח, מלמד ששניהם עקורים היו. אי הכי, ויעתר לו ויעתר להם מיבעי ליה? לפי שאינו דומה תפלת צדיק בן צדיק לתפלת צדיק בן רשע. א"ר יצחק: מפני מה היו אבותינו עקורים, מפני שהקב"ה מתאוה לתפלתן של צדיקים", ע"כ.

נראה לפרש בזה במדרגות הצדיקים, שאין להם כלל שום טענות על הקב"ה, כי באמונתם החזקה מקבלים הם כל דבר באהבה ואין להם תביעות כלל, וגם יצחק ידע שאם עקר הוא, אין זה אלא משום שרצון ה' בכך. אבל מה שהפריע ליצחק היה ה"לנוכח אשתו כי עקרה היא". אם לשני יש צרה - עליו צריכים לרחם ולהתפלל מכל הלב מחמת

חייב אהבת ישראל שהוא ציווי הבורא, וכלפי צערו של השני אין שום ענין להאמין ולבטוח בבורא, כיון שזה לא ענין שלן.

זהו שדייקה התורה כאן "לנוכח אשתו", לומר שתפלתו של יצחק היתה רק משום שכאב את צרת אשתו.

זו באמת גם היתה הסיבה שנענה לתפילה זו, וכמו שאמרו חז"ל (נבא קמא צ"ב ע"א) המתפלל על חבירו והוא צריך לאותו דבר הוא נענה תחילה, כי שומע הבורא ממנו את צרת חבירו ועוזר לו גם כן.

ובאמת, הרגילות בעולם היא לומר למי שצריך ישועה, שברוך סגולה אם הוא יבקש על חבירו, על ידי זה גם הוא עצמו ייושע באותו דבר, אבל יצחק לא משום הסגולה התפלל על רבקה, אלא זו היתה דרך עבודת ה' שלו, שעבור עצמו הסתפק ושמח בהנהגת ה' ולא נזקק כלל לתפילה, ורק על צערה של רבקה התפלל והתחנן.

וכך באמת צריך להיות כך אצל כל אדם, שאין הכוונה האמיתית של חז"ל שיעשו האדם בדרך סגולה, שיוצא הוא שלא לשמה ממש, שעושהו שעל ידי יזכה גם הוא, רק יתפלל האדם בעד חבירו וממש בשביל חבירו, וללא שום מטרת רווח בשבילו, שאם לא מכין הוא באמת לחבירו רק לסגולה לעצמו, הוא נקרא המתפלל בעד עצמו.

25 Consulting the Wise - R. Pliskin

[30] INTERVIEWER: What daily exercise can I do to gain more awareness of the needs of other people?

RABBI YECHEZKAIL LEVENSTEIN: "When we pray, we recite the *Shmoneh Esraih* which is written in the plural. By thinking about what you are saying, you are thinking about the welfare of everyone else.

"The Hebrew word for cruelty is: *achzar*. *Zar* means stranger. When you disassociate yourself from others, you are likely to act cruelly towards them. By thinking about the welfare of others during prayers, you are automatically decreasing the trait of cruelty."

כתיב ויעתר יצחק לה', ומפרש רש"י הרבה והפציר בתפילה, ובחז"ל (ברכות דף ל"ב) אם ראה אדם שהתפלל ולא נענה יחזור ויתפלל שנאמר קוה אל ה' חוק ויאמץ לבך וקוה אל ה'. והנה יש הבדל בין בקשה שמבקשים כלפי מעלה מבקשה שמבקשים מבשר ודם, אדם המבקש דבר מחבירו ואינו עונה, הרי אם יחזור ויבקש ויפציר - הרי זה מטריחו ומכביד עליו. אבל מידת הקבי"ה אינה כן, ואדרבא זהו רצונו יתבי' שירבה ויפציר בבקשות ותחנות עוד ועוד. ואמרו חז"ל שהתפלל משה רבינו תפילות כמנין ואתחנן, וכתוב בשם קדמונים שאם היה ממשיך להפציר - היה הקב"ה ממלא בקשתו.

וסיבת ההבדל בין מידת הקב"ה למידת בשר ודם היא, שאדם המבקש מרעהו דבר, הרי תכלית מעשה הבקשה היא רק בכדי לקבל מה שמבקש, ולכן אם אין חבירו עונה ונותן מיד, הרי זה מפני שאין רצונו למלא בקשתו, ואי"כ מה תועלת בריבוי בקשות כאשר אין רצונו בכך. ואם בכל זאת ירבה לבקש ולהפציר, הרי כיון שריבוי בקשות מכריחו בטבע לעשות מבוקשו והוא אין רוצה בזה, נמצא שכל מה שירבה להפציר הרי זה נגד רצונו, שהרי הוא אין רצונו לתת - וההפצרה מכרחת אותו יותר ויותר נגד רצונו, ונמצא מטריחו ומכביד עליו בריבוי ההפצרה. אבל אצל הקב"ה אינו כן, דעצם הענין שהאדם מבקש אותו, ודאי שרצונו לתת, שאין שום עיכוב או גבול לחסדו וטובו יתבי', ומה שצריך בקשה תחילה, וגם כל עיקר מה שהיה חסר הדבר ההוא שמבקש, אין זה מחסרון

הרצון לתת, אלא הוא מרצון השם שיבקש האדם כדי שתשמע הבקשה עצמה, שעל ידה יתקרב האדם אל ה' ויעמוד לפניו בעבודה ותפילה, וכמו שאמרו חז"ל, למה היו אבותינו עקורים מפני שהקב"ה מתאוה לתפלתן של צדיקים, אבל עצם הענין המבוקש אף מתחילה היה רצונו יתבי' לתת. ונמצא שכל כמה שמרבה ומפציר בתפילה - אהוב הוא ורצוי אצלו יתבי' יותר ויותר, וזה משתי סיבות, חדא שבזה הוא מקרב השגת המבוקש, שזה באמת היה רצונו יתבי' לתת כל הזמן, ועוד שבזה מרבה קירוב ודביקות, שזה היה באמת התכלית הנרצית מעיקרא והסיבה לחסרון, וכל מה שירבה בהפצרות יותר הרי זה רצונו יתבי' יותר ויותר.

ב.
ובאמת כאשר מבקש אדם מהקב"ה על-ענין מסויים, עצם מעשה הבקשה היא התכלית המבוקשת יותר מעצם השגת בקשתו. וכמו שפירש המלבי"ם על הפסוק (תהלים ס"ג) כי טוב חסדך מחיים שפתי ישבחונך. היינו שהחסד של שפתי ישבחונך - הוא טוב יותר מחסד החיים עצמם, עניינך.

וכדי לחצוב צריך דוקא ריבוי תפילה. ומה שאמרו חז"ל התפלל ולא נענה יחזור ויתפלל, אין זה רק ענין של יתפלל פעם נוספת, שאולי יטיב התפילה השניה מהראשונה או מבחינת זמנה או מבחינת כוונתה או מסיבה אחרת שאולי ירצהו ה'. אלא הוא דומה לחופר בור, שחופר חפירה אחר חפירה, וכל חפירה מסלקת עוד עפר, עד שמתרחב ומתעמק הבור עד שיהיה ראוי להיות בית קיבול, וכן צריכים אנו לחצוב חציבה אחר חציבה, פעם אחר פעם עד שנכשיר לב ומח להכיל בהם דבר ה'.

וכתיב אצל יצחק - ויעתר לו ה', דברי התורה ברור מיללו, שמה שנענה יצחק מן השמים ונולד יעקב בחיר שבאבות, היתה הסיבה לכך - ריבוי תפילה, ולמה דוקא כך - כי עקרה היא, שכיון שהיה צריך להפוך הטבע, היה צריך לזה רבוי תפילה - כעתר זה שמהפך התבואה.

ואמנם מה הם כלי החציבה, האת והגרזן לשבור האבנים ולסלק העפר, - הבקשות והדמעות, בין דמעות יבשות ובין דמעות רטובות, בכל שעה ושעה, כאשר רואה שמתקשה בדבר תורה מסויים, והלב סתום וחתום, להוציא מיד את גרזן התחנונים ולחצוב בו, ואז מיד יכנסו הדברים אל לבו.

Edith and Rose, two elderly women, are waiting, one behind the other, in a long line at the bank. Each needs a walker for support, and their legs ache. But Edith keeps thinking about poor Rose, standing behind her. "She must be so exhausted. I'll bet she's all alone, with no one to run errands for her." When at last the teller calls "next," Edith turns to Rose and says, "Go ahead of me. I'm in no rush."

This act, from Hashem's view, is an exquisite masterpiece of *ahavas Yisrael* (love of one's fellow Jew). Edith's needs were as pressing as those of Rose. Yet, Edith's heart went out to the woman behind her, so much so that she put Rose's relief before her own.

If *ahavas Yisrael* is the Jewish people's treasure chest of merit, this level of *ahavas Yisrael* — the ability to look beyond one's own suffering and feel the suffering of someone else — is the diamond in this treasure.¹ One of the most eloquent expressions of this level of *ahavas Yisrael* is one's sincere prayers on another person's behalf.²

The power of praying for others is so great that the *Anshei Knesses HaGedolah*, Men of the Great Assembly, established the text for *Shemoneh Esrei*³ using plural

language, i.e., "*Refa'einu Hashem v'neirafei hoshi'einu v'nevashei'ah* — Heal us [Hashem], then we will be healed; save us, then we will be saved."⁴

What is the secret of this standard plural form of prayer? If one person's illness or suffering is decreed in Heaven, then how can another person's prayer alleviate his suffering? While it is true that one can pray for anything, including someone else's healing, prayer is effective because it brings the one praying to a higher spiritual state — a state which no longer necessitates suffering.⁵ It therefore would seem incongruous that Shimon's prayer, which elevates Shimon, can bring healing to Reuven.

* The *Chasam Sofer*⁶ explains that the concept of praying for others is based on the fact that all Jews are part of one body and soul called the Jewish nation.⁷ Therefore, the affliction of a fellow Jew should make one feel as though

one of his own limbs is affected⁸ and that he is praying on his own behalf.⁹

This empathy is easier to perceive between close relatives. For instance, when the mother prays for her child, she is in effect praying for herself as well. There is no gap between the child's well-being and that of his parents.

Although less obvious, all Jews are connected in a similar manner. The affliction of any Jew, therefore, should evoke prayers that are as personal and urgent as they would be if one were praying on his own behalf. As previously explained,¹⁰ the plural language of *Shemoneh Esrei* demands that *ahavas Yisrael* permeate one's prayers.¹¹ This is reflected in the custom of the Arizal¹² that prior to praying, one should accept upon himself the mitzvah "*V'ahava l'rei'acha kamocho* — Love your fellow [Jew] as you love yourself."

The merit of feeling empathy for another Jew is so immense that the Gemara¹³ makes a startling promise to those who attain this level. It states that if anyone prays for

mercy on behalf of his fellow when he himself is in need of that same thing he is answered first.¹⁴

To understand the power of this statement, consider its real-life applications:

Moshe can't pay his bills, but his heart breaks for Meir, who lost his job months ago.

Shmuel seeks a shidduch for his 27-year-old daughter, but he worries about his neighbor Baruch's daughter, who is also single, and prays for her to find her life's partner.

These people have overcome the innate tendency to focus solely on their own concerns. They have made their fellows' plight their own and connected themselves to the body of the Jewish people. When they pray for their friend's salvation along with their own, the merit of their *ahava*-laden prayers likewise affects their own salvation.

* *Michtav MeEliyahu* concludes:¹⁵ "Every individual who prays for the whole community ... his prayers are a thousand times more valuable in this form¹⁶ than if every individual had merely prayed for himself. In this way each prayer is purer, because it is devoid of selfish interest, and communal spirit is fostered."

26 לאחר אצטרף ר' חשם כנסת

וצ"ע, דלפי דקדוק הלשון, אינו דומה ל... פירוש שהראשון טפל לשני, דהיינו: תפלת צדיק בן צדיק שהיא פחות חשובה אינה דומה לתפלת צדיק בן רשע, שהיא יותר חשובה. וזה לכאורה ההיפך מכוונת הדברים הפשוטה והיפך המשמעות?

שליח ציבור הרצוי

עוד הקשו על האמור, מדברי הרא"ש שהביאו הטור באורח חיים סי' נ"ג סעי' ו' וז"ל: אודות ש"ץ הראוי והרצוי. ואם הוא ממשפחה בזויה וצדיק, טוב לקרב מזרע רחוקים, שנאמר: שלום שלום לרחוק ולקרוב. הרי מבואר שרצוי למנות בעל תפלה דווקא צדיק בן רשע. היות ותפלתו חשובה. וכבר עמד ע"ז המהרש"ל בתשובותיו סי' כ' ע"ש מה שביאר ליישב הקושי. (הדברים הובאו ב"עיון יעקב").

כוונות תפלת הצדיק בן רשע

ונלענ"ד שאמנם תפלת צדיק בן רשע חשובה ביותר לפני ה"ת, וזאת מפני שלבו נשבר ומתפלל מקירות לבו להשיג השלמות הרוחנית, שבכך יבטל מעליו את כח הרע שמכחו נוצר, ובזה עדיף הוא על צדיק בן צדיק.

לכן, בהתפללה לזרע של קיימא, נתכוונה רבקה לזרע כזה שיהיה שלם בתכלית השלמות, כפי שאמנם התקיים ביעקב, עליו נאמר "ויבא יעקב שלם". אבל בשום אופן לא היתה יכולה להעלות על דעתה שבמענה לתפלתה ינתן לה בן כעשו הרשע. לא לכך נתכוונה. ואמנם לאחר לידתם הקשר שלה היה רק עם יעקב ולא הזכר כל קשר בינה לבין עשו, אלא: ורבקה אוהבת את יעקב, כדלהלן. כי היא שבאה מכח הרע התרחקה מהרשעה מכל וכל הן בחיי המעשה והן בתפלותיה ושאיפותיה.

כוונת הצדיק בן צדיק

מה שאין כן צדיק בן צדיק, תפלותיו לדבק בה', לעשות רצונו ולקדש שמו בעולם. אין לו רצון עצמי כלל, אלא מבטל רצונו לרצון השי"ת, ומבין שכל פעל ה' למענהו.

27

לכן גם אם אמנם יתן לו ה' בן רשע ח"ו, כאשר הוא עובד ה' בשלמות ובתמימות, יבין שזה רצון ה' וכוונתו להביא ע"ז את העולם לשלמותו ותקונו. כמו שמצינו (ברכות י.) בחזקיה שנמנע מלהוליד את מנשה בידועו שירשיע, וישעיהו הוכיחו "בהדי כבשי דרחמנא למה לך". וחזקיה שבכל זאת נמנע, היה זה עקב היותו צדיק בן רשע, כרבקה.

זה כוונת דברי חז"ל: אינו דומה תפלת צדיק בן צדיק, אשר מתפלל לזרע שעל ידו יתמלא רצון ה', לתפלת צדיק בן רשע שכל שאיפתו לזרע שלא יהיה בו כל קשר לרע ולרשע, אלא יהי' שלם בתכלית השלמות.

ויעתר לו ה'

לכן, כשנעתר הקב"ה לתפלתם על זרע, נאמר ויעתר "לו" ה', לו דווקא, כי לידת עשו יכולה להיחשב כמענה רק לתפלתו של יצחק, מה שא"כ לתפלתה של רבקה. אין זה רצונה כלל, לא לזרע כזה התפללה. לידת עשיו מהווה סתירה לתפלתה ושאיפותיה. לכן נאמר "לו" ולא "לה".

אם כן, למה זה אנכי

ואמנם כך אנו רואים בהמשך: כשהתרוצצו הבנים בקרבה והרגישה שאחד שואף לצאת לקראת בתי כנסיות ומדרשות והאחד שואף לצאת לעבודה זרה, ותלך לדרוש את ה'. וכך אמרה: לחיות בצער הזה להוליד בן רשע איני יכולה לשאת, מוטב אילו לא עיברתי. ואז רבקה הולכת לבית מדרשו של שם להבין על מה נגזר עליה כך. יצחק לא מצינו שהלך לשאול אלא רבקה הלכה, מדוע?

כי ליצחק אין שאלות, אם כך רצון ה' נקבלו בלי הרהור, מה שא"כ רבקה, היא מתקשה להשלים עם מצב נורא זה.

ותשובת שם לרבקה בשם ה': שני גוים בבטן ושני לאומים ממעיך יפרדו ולאום מלאום יאמץ ורב יעבד צעיר. אמנם יהיה בן רשע, אבל תכליתו, "ולאום מלאום יאמץ", תקומת הרע יהיה רק בנפילת הטוב וירידתו המוסרית. אם כן, תכליתו של

31 Tehillim Treasury ~ R. Fever

David himself pondered this question and answered it elsewhere in Tehillim: קרוב ה' לכל קראיו לכל אשר יקראוהו באמת: HASHEM is close to all who call upon Him, to all who call upon Him sincerely (Psalms 145:18). Very often people offer their prayers to God even while their minds are buzzing with all kinds of personal plans, which they imagine will generate success. God does not respond to such a prayer because it is not offered sincerely. Sincere prayer emanates only from the man who recognizes in his heart and mind that everything is in the hands of God; that although man toils, he is only an instrument in the hands of God, Who alone is the source of all success.

The veteran surgeon may approach the operating table with a well-honed scalpel and an extensive background of training and experience, but in his heart he must believe with complete sincerity that it is God Who guides the operation, utilizing the doctor as His tool. When a surgeon — or any other believing person — expresses his absolute faith with an outpouring of sincere prayer to Hashem, he can be sure that God will respond to his supplication with utmost care and consideration.

32

תחת אהבתי ישטונני ואני תפלה.
In return for my love, they accuse me — but I am prayer. (Ibid. 109:4)

Prayer is nothing less than the complete surrender of one's entire being to the Almighty. When we pray with sincerity, we humbly acknowledge our own inadequacy and affirm our belief in God's omnipotence, in His ability to make all things happen. David, in his position as king of Israel, was obligated to surrender himself even more deeply in prayer than all of his subjects.

33

identified three primary "prayer personalities" which serve as models for all supplicants:

1. תפלה לעני — A prayer of the afflicted man.
2. תפלה למשה — A prayer of Moses.
3. תפלה לדוד — A prayer of David.

The first category, that of the afflicted man, is a general one which includes all those who stand in prayer; for no man may come before God unless he assumes the humble posture of the afflicted supplicant, who realizes his own worthlessness and understands that he has no other recourse than Divine mercy. Thus the עני, the afflicted man, is described by David as כי יעטוף, which literally means he who envelops, because his attitude in prayer is appropriate for everyone who prays and is therefore universal. The afflicted supplicant surrenders his entire being to the Almighty. He resembles the mother who frantically beseeches God to have mercy upon her child; and indeed, one must pray as though his very life depends on it.

After assuming the beseeching attitude of one who is afflicted, the supplicant may then choose from the two sub-categories of prayer that one which is appropriate for his individual personality.

A prayer of Moses is the prayer of the intellectual, the analyst who seeks deep meaning in every word and phrase. The category is named for Moses, the greatest prophet of all time, who comprehended clearly the messages and effects of his prayers. The authors of the prayer texts we use today, the Men of the Great Assembly (350 B.C.E.), also understood these effects and invested every letter and word of prayer with layers of meaning so that the utterances have cosmic effect [see Overview II to ArtScroll Shemoneh Esrei]. The prayer service of the intellectual is characterized by deep internal stimulation.

The third and final prayer heading is the second sub-category, A prayer of David. In contrast to the more internal style of the intellectual, this prayer is offered by the man of emotion, who trembles and throbs as he pours out his soul before God. It is the melodious, passionate prayer of David, "the Sweet Singer of Israel"; it is the rapturous entreaty of the pious chassidim, who thirst for God with intense love.

The man who prays like David ceases to think of himself as an isolated insular entity. He conceives of himself in the context of his natural and social environment, as part of a worldwide chorus serenading the Creator for His wondrous kindness. Released from the strictures of individual concern, he is attuned to all of the life forces that surround him. He can sing, as David did: As a deer calls longingly

28 שער' א חזקיהו - י' סוקס

יש בזה שני דברים, האחד, שאנו רחוקים מאד מלדעת מהי טובתנו האמיתית, ולכן אין לו לאדם להתעקש הרבה על ענין מסוים, כגון על עשירות וכד', ואפ"י על חכמה מופלגת, שהרי נפשנו יודעת שכמה וכמה דברים שבקשנו עליהם ובמשך הזמן נתברר כמה היה זה לטובה שלא השגנו אותם.

והעצה לזה לבקש תמיד באופן כללי, ובנוסף כזה שממעטותו הוא שכל בקשתו ורצונו הוא שיהיה כרצונו יתבי, כגון כשמתפלל על שידוך - יבקש שיוזמן לו הקב"ה שדוך כרצונו ה' בשבילו, או כשמתפלל על פרנסה - יבקש שהקב"ה יזמן לו פרנסתו כפי מה שהוא יתבי יודע שהיא לטובתו. ויבקש שלא יעכבו החטאים והקטגוריים רצונו יתבי להטיב.

29

אמנם כאשר יש לו לאדם צרה, או ענין נחוץ ורוצה לתפוס דרך זו של תפילה, ירבה מאד באמירת תהילים או בנוסחי תפילה שנתקנו ע"י חז"ל הקדושים, שריבוי תהילים הוא כולו לטובה, וכן יתפלל באופן זה לצעוק מעומק הלב לפני הקב"ה בבקשה עצומה ובמפגיע עוד ועוד שרצונו יתבי יתקיים בו. והחכם עיניו בראשו לזיזתו שלא יקל ח"ו בכבוד קונו, ואז תעלה תפילתו לרצון לפניו להביא לו ברכה בכל ענין שיבקש עליו.

עוד צריך לזיזתו מאד, שקורה הוא שאדם מאריך בתפילות רבות ונאמנות, וישועתו רחוקה ממנו, שמטבע הדברים נכנסת טרוניה בלבו, ובא בטענה - למה צמנו ולא ראית ענינו נפשנו ולא תדע. ועיין מו"ק דף י"ח ע"ב שהזהירו לא להתפלל ולפרט שתזדמן לו אשה פלונית, שמא אינה מיועדת לו, וכפרת בה', מפרש רש"י, שראה שח"ו תפילה אינה מועלת, ע"ש. וצריך לזיזתו מאד שלא יכשל בזה, ויזכור היסודות שלמדנו רבותינו - שאין לאדם שום תביעה כלפי הקב"ה, וכל מה דעביד רחמנא לטב עביד, וכ"י כ"י כל יסודות התורה.

ואתה הקורא שנדמה לך עכשיו בשעת קריאתך שהוא דבר קטן, באמת כשמגיע הדבר למבחן המעשה זה נסיון קשה מאד, כשמבקש אדם על דבר מסויים בקשות נאמנות ונמרצות ובריבוי גדול, ונדמה לעיני בשר שלנו שהכל עלה בתהו, זה נסיון קשה מאד, וצריך זהירות גדולה לעמוד בזה לא ליכנס להרהורים אחר הקב"ה ח"ו. ודבר זה הוא בתורת, ראשית שלא להרהר אחר הרב ח"ו, ושנית, למען ה' - לא להפסיק! אלא קוה אל ה' חזק ויאמץ ליבך וקוה אל ה', להמשיך עוד ועוד, פעמים אין מספר.

30 שער' חזקיהו - י' וואסר

שם ברש"י: "לו ולא לה, שאין דומה תפילת צדיק בן צדיק לתפילת צדיק בן רשע, לפיכך לו ולא לה".

הסבא מקלם ז"ל אמר כאן פשט נפלא: צדיק בן רשע, כלומר בעל תשובה, לא יכול להתגאות כי הוא יודע שאביו רשע. אבל צדיק בן צדיק עלול יותר להכשל בגאווה, שהרי אביו צדיק. עיקר ענין התפילה הוא להכניע לפני הקב"ה, נמצא שאם הצדיק בן צדיק נכנע לפני הקב"ה מבלי לסמוך על זכות אביו הצדיק, זו עבודה גדולה יותר מאשר תפילת הצדיק בן רשע, ולכן הצדיק בן צדיק נענה ראשון.

ובהכרח זה כך, מפני שאין טעם אחר שתתקבל תפילת הצדיק בן צדיק יותר מצדיק בן רשע. בתפילה אין הבדל מי מתפלל, "קרוב ה' לכל קוראיו", כל תפילה ה' שומע, ובלבד שתהיה בבחינת "לכל אשר יקראוהו באמת". אפילו אם רשע מתפלל ה' שומע את תפילתו, ובלבד שידע את האמת שהוא רשע. וכך תפילת הצדיק בן צדיק, כדי שתפילתו תהיה באמת, הוא צריך להכניע את מדותיו ולכן תפילתו מתקבלת יותר מצדיק בן רשע.

זהו תשובה על מה שמתפללים, כשרואים בעלי תשובה שמתהפכים מאתמול להיותם, ואילו לנו כל כך קשה לעבוד על כל ענין קטן. אלא שההכנעה שיש לבעל תשובה היא כח שעל ידו יכול האדם להשתנות מהקצה אל הקצה, מי שמתחיל לקיים מצוות מתוך ההתפעלות של התשובה, הוא יכול לעשות קפיצה ולשנות את עצמו, ואילו מי שכבר הולך בדרך, הרבה יותר קשה לו לשבור את מדותיו ולשפר את מעשיו.

for the brooks of water, so does my soul call longingly to You, O God (Psalms 42:2-3). His prayer is one which suffuses every fiber of his being with its infinite thirsting for God.

From every side the music grows louder as all of creation joins to praise God; every tree, every stone, and every droplet of dew all sing David's song of yearning: "O God: You are my God, I seek You. My soul thirsts for You, my flesh longs for You ... For Your kindness is better than life, my lips shall praise You" (Psalms 63:24).

Within the soul of every Jew is a little bit of the spirit of David, a tiny ray of light from Moses' mind and a teardrop shed painfully by the afflicted man. Everyone is capable of introducing into his prayers some of David's intense feelings of love and yearning for God, some of Moses' clear vision and intellectual comprehension and some of the afflicted man's sense of surrender to God. When all the strands of these diverse "prayer attitudes" are skillfully interwoven, they form a beautiful prayer glorifying God and drawing man closer to Him. Thus, the psalmist sings:

שמע תפלה עדיך כל בשר יבא... אשרי תבחר ותקרב ישכן
תצריך נשקפה בטוב ביהך קרש היכלך.

O Heeder of prayer, unto You does all flesh come ...
Praises to the one You choose and draw near to
dwell in Your courts, to be sated with the goodness of
Your house, the holiness of Your Sanctuary (Psalms
65:3,5).

ואת עשיתם כאלו - ר' שלמה מסיני 35

נראה ששאלה זו מי גדול יותר צדיק בן צדיק או צדיק בן רשע, כרוכה בשאלה קדמונית, דרכה נוכל להבין ענין זה לעומקו. הרמב"ם בספר "שמונה פרקים" דן מיהו עובד ה' האידאלי האם זהו האדם שרוצה לעשות עבירות אלא שאינו עושה כי הקב"ה ציוה עליו שלא לחטא, ועל כן הוא מתגבר על תאוותיו ויצריו ולא חוטא, והוא הנקרא - 'הכובש את יצרו'. או עדיף זה שמזדהה כליל עם המצוות, זה שכלל לא תאב לעבור עבירות ואותו הרמב"ם 'החסיד המעולה'.

ומביא הרמב"ם מקורות חלוקים בחז"ל בענין זה, מצד אחד דברי המדרש:

"רבן שמעון בן גמליאל אומר: לא יאמר אדם אי אפשי לאכל בשר בחלב, אי אפשי ללבוש שעטנן, אי אפשי לבוא על הערוה. אלא אפשי ואפשי ומה אעשה ואבי שבשמיים גזר עלי."

[=רשב"ג אומר: "אל יאמר אדם איני רוצה לאכל בשר וחלב, איני רוצה ללבוש שעטנן, איני רוצה לבא על הערוה אלא אני רוצה לעשות עבירות אלו ומה לעשות ואבי שבשמיים גזר עלי.]"

א"כ רואים ברורות שמעדיפים חז"ל את הכובש על החסיד המעולה, מעדיפים את זה שחפץ לעבור עבירות ומתגבר ולא זה שמנסה להזדהות עם האיסורים. הרמב"ם מביא מקור נוסף מדברי המשנה: "לפוס צערא אגרא" (=לפי הצער כך השכר). כלומר גדול המאמץ וההתגברות על פני ההזדהות.

מאידך מביא הרמב"ם מקורות בהם מעדיפים חז"ל את החסיד המעולה על הכובש, כגון⁵⁰ הפסוק במשלי "נפש רשע אותה רע". או "הרהורי עבירה קשים מן העבירה" ולכאורה לא הצאנו ידינו ורגלינו בסחירה זו.

הרמב"ם מתרץ תירוץ נפלא, ובו מחלק בין מצוות שכליות לבין מצוות שמעיות. במצוות השכליות אשר הם מצוות שגם המוסר הפשוט, הכללי, האונברסאלי מסכים עליהם, גם ללא ציווי ה' היינו מקיימים אותם - בהם עדיף החסיד המעולה, בהם עדיף מי שמזדהה וחפץ לקיימם, והסברא נותנת כן. כי אם אדם בליבו חפץ לגנוב, חפץ לרצוח אזי הוא אדם בעל נפש מושחתת ומה יועיל זה שבפועל הוא כובש עצמו סוף כל סוף מחשבותיו ואשיותו מקולקלים ומושחתים.⁵⁶

מה שאין כן במצוות השמעיות, אלו שללא ציווי ה' לא היינו מטבענו ומתוך המוסר הפשוט מקיימים אותם - בהם עדיף הכובש. והסברא נותנת כן, כי מדוע ישקר האדם לעצמו וימציא לו טעמים שהוא לא רוצה ללבוש שעטנן או לעשות כלאיים. להפך, יהיה אדם אמיתי ויאמר רוצה ורוצה אלא שהקב"ה אסר עלי.

נמצינו למדים שבפועל אין הכרעה קיצונית לאחד מן הצדדים וכל אדם יהודי יך להיות גם חסיד מעולה וגם כובש. ובכך הוא קונה את שתי המעלות את לת המאמץ וההתגברות, ואת מעלת הטהרה והעידון.

ברשי: "ויעתר לו - לו ולא לה, שאין דומה תפילה צדיק בן צדיק לתפילה צדיק בן רשע, לפיכך לו ולא לה."

הגרי"א במשלי (יב, יב) מסביר שצדיק בן צדיק הנותן צדקה, המצוה היא טבעית אצלו, שהרי מילדותו ראה כך אצל אביו ונעשתה הצדקה אצלו לטבע. משא"כ צדיק בן רשע שנותן צדקה מתוך כפיית טבעו אל הפכו, מעלתו במעשה הצדקה פחותה מכן הצדיק הנותן באופן טבעי. וכן כאן, התפילה של רבקה לא היתה טבעית והיתה צריכה להכריח את עצמה להתפלל, משא"כ יצחק שהתפילה היתה אצלו בטבע.

והביאור בזה, כי ענין התפילה הוא שפיכת הנפש. דוד המלך אמר "ואני תפילה" (תהלים קט, ד), כי המתפלל צריך שכל עצמו יתפלל, וזה שייך רק אצל מי שהתפילה היא אצלו בטבע. ולכן נתקבלה תפילת יצחק, שאצלו היתה התפילה בטבע, ולא תפילת רבקה שהטבעים שלה הפריעו לתפילתה.

41 צעל תורה - ר' יוחנן 41

ופרעה הקריב וגו' והנה מצרים נוסע אחריהם ויראו מאוד ויצעקו בני ישראל אל ה' (יד, י). וברשי: ויצעקו, תפשו אומנות אבותם. באברהם הוא אומר אל המקום אשר עמד. ביצחק - לשוח בשדה. ביעקב - ויפגע במקום. והוא מכילתא כאן. והמאמר כי תפשו אומנות אבותם אינו מוכן. כי מה מלמדים לנו חז"ל בזה? וכי לא יודעים כי האבות הקדושים עמדו בתפלה? וכי הם אשר תקנו לנו תפלה? ומה זה אמרם כי תפשו אומנות אבותם?

לנו חז"ל גדול טעותנו בזה. ידיעה גדולה לנו לידע, כי האבות הקדושים אף במצבם הנוח התפללו תמיד מתוך תכלית הלחץ, לא פחות כלל מתפלתם של הכלל ישראל מתוך גדול לחצם שלהם על הים. כי סוד הדבר הוא. כי אצל הכלל ישראל תמיד הנם בבחינת "מן המצר", מעולם אין להם על מי לסמוך ולמשיהו אחר לפנות. כי אם לצעוק אל ה'! אומות העולם הם המונחים תחת מערכות הטבע, את השמש ואת הירח ואת הכוכבים כל צבא השמים וגו' אשר חלק ה"א אתם לכל העמים תחת כל השמים" (דברים ד, יט) - הם אמנם יש להם על מי להשען, אלה ברכב ואלה בסוסים - האומות יש להם "רכב" ויש להם "סוסים", הם חלקם אשר חלק להם ה"א. אבל "ואנחנו בשם ה"א נזכיר" (תהלים כ, ח) - לנו אין כלום, לנו אין טבע, כל הנהגת הכלל ישראל היא למעלה מן הטבע, ואם כן הלא באמת אין אתנו כל חילוק בין מצב של הרחבה והרוחה, ובין מצב של לחץ וצרה. תמיד אנו תלויים על בלימה, באין ממש כל מעמד ומהלך, ואל מי נבטח. ומי יושיענו, אין לנו ודאי להשען אלא על אבינו שבשמים. בשם ה"א נזכיר, הוא סוד התפלה שבאה דוקא אחרי הכרה גמורה כי אין כל מצב וזולתו ית', אין עוד מלבדו וזהו ענין "תפשו אומנות אבותם", כי באו או לדרגת אבותם הקדושים, אשר הם היו תמיד "מן המצר" לקרוא אך בשם ה', כי על כן כל המצבים אחד הם, מצב הרחבה כמצב של צרה ולחץ, כי רק "הוא" מושיענו וכשמכירין באמת כי אין זולתו כל מעמד והצלה, כי אז ודאי "תפלה לעני כי יעטוף ולפני ה' ישפוך שיחו" (תהלים קב, א) והוא הוא אומנות אבותם שתפשו.

With Hearts Full of Faith. R. Salomon 43

Our Sages gave us some famous advice regarding prayer (Avos 2:13), "Rabbi Shimon said, 'Pay meticulous attention to the reading of the Shema and the prayers. And when you pray, do not make your prayer routine. Rather, it should be a plea for mercy and favor before [God], as it is written (Jonah 4:2), 'For He is a gracious and merciful Lord, slow to anger, extremely kind, and He reconsiders the evil [decrees].'"

Prayer, says Rabbi Shimon, should be "a plea for mercy and favor" before God. It should not be "routine." In other words, we should not consider our prayer a mechanistic method of gaining what we want. We should not come into the synagogue and say a prescribed set of prayers and expect God to grant our request. We should not think that it's a formula, a system, that this is how it works, like putting a coin into a vending machine, pressing the button and waiting for a can to pop out. This is not prayer. When a person prays, says the Shulchan Aruch, he has to feel like a beggar standing at the door, making "a plea for mercy and favor." He has to show that he feels dependent on God and that he relies on Him entirely. This is prayer.

And then Rabbi Shimon supports this concept by quoting a verse from the Prophets. "For He is a gracious and merciful Lord, slow to anger, and very kind, and He reconsiders the evil." At first glance, it is rather difficult to see the connection. The prophet is describing the Attributes of God. It doesn't mention a word about prayer. Certainly, no one would argue with Rabbi Shimon's insights into prayer. Nonetheless, we must wonder how he

deduced from the words of the prophet that prayer should not be "routine" but rather "a plea for mercy and favor."

Rabbeinu Yonah supplies the answer. "Every person has to plead for his life, because there is no person on earth that never sins... 'For He is a gracious and merciful Lord, slow to anger, extremely kind, and He reconsiders the evil [decrees].' Indeed, every person needs to rely on Heavenly mercy. If things are going well for him, it is only because [God] is slow to anger and forgives him, not because of his righteousness. Therefore, he must plead with Him lest He reconsider His having reconsidered the evil. Perhaps a sin will cause [him to suffer misfortune], because miracles do not happen all the time."

Here is the key. "Every person has to plead for his life," explains Rabbeinu Yonah, "because there is no person on earth that never sins." It is a chilling statement, but an important truth. A person always has to beg for his life, because he is assured of nothing. Who is so righteous that he can say he is guaranteed life and good fortune? No one.

But what if "things are going well for him"? Doesn't this prove that he does deserve his bounty? Not at all. Fortune may be smiling on him. His life may be humming along just beautifully. Things may go well for him for a week, a month, a year, five years, and he gets used to it. He begins to think nothing is going to change. He no longer feels like a beggar standing at the door pleading for mercy and favor when he prays to God. But he is living in a fool's paradise. Everything can change in a moment.

That is how, according to Rabbeinu Yonah, the verse supports Rabbi Shimon's teaching. The prophet describes God as "gracious and merciful, slow to anger, extremely kind" and that He "reconsiders the evil [decrees]." Who can feel assured that God will forever "reconsider the evil" that is coming to him? Maybe He will "reconsider His having reconsidered the evil." Therefore, a person has no choice but to "rely on Heavenly mercy."

Rabbeinu Yonah is in effect saying that we are all living on credit. Our Creditor can call in the loan at any time and force us into

"So this is what he wants from God. This is why he is standing his long Shemoneh Esrei. He is pleading with God not to disturb the well-ordered life he built for himself through his own efforts. He does not really believe that everything comes from God, so if he wants to be successful, he believes he has to trample everyone that gets in his way."

This observation goes to the core of human nature. This is what many people are missing. They don't realize that everything they have is a gift from God. If they understood the working of the world properly, they would say, "God, I know I am totally dependent on You. I know that everything I have is a direct favor from You, pure benevolence, undeserved, an extension of credit to a person who is really not creditworthy. Please, God, I beseech You, let it continue that way, and I will try to do my bit. I'll try to be better. I'll try to be more deserving. I'll try to justify what You are doing for me somewhat. But nothing I can do will ever earn me all the good You have given me. God, I am a miserable beggar standing at Your door. I beg you, give me alms from Your generous hand."

47 Tehillim Treasury

Today more than ever, David's example to us as a man of prayer is of critical importance. The tragedy of modern man is that he has lost the capacity to pray. In this much-vaunted "Age of Communication" man has discovered how to communicate with everyone — everyone except God and himself. Despite his ability to make contact with the furthest reaches of the cosmos, despite his appearance of gregariousness as he reaches out to touch the world, he is truly isolated, self-condemned to solitary confinement. Only through genuine prayer, through a reattachment of himself with his Source, can he learn how to liberate his soul and redeem himself.

48 וְגַם חֵיהּ - רַבְּנָא

לכן שבע הקב"ה את תהליך הייסוד - הלידה של היהודי, שיתבצע מתוך כאב ויסורים גדולים - וכל זה כדי שאמו תצעק! תתפלל ותתחנן לקב"ה שאותו תינוק יהיה גדול בתורה וביראת שמים!

כמו כן במשך שנות חייהם הראשונות, נוטים הילדים לחלות במחלות שונות ומשונות - כאבי אוזניים, גרון וכו'. וכל זה כדי לעורר את האמא שלא תפסיק להתפלל, שתמשיך לצעוק ולהתחנן - מניחים כאן "אבן פינה" ליהודי של תורה ויראת שמים! ואבן פינה לתורה ויראת שמים מגבלים בדמעות!

הקב"ה סידר לנו את היסורים במידה, במשקל ובמשורה. לא בכל יום אנו מיטלטלים עם ילדינו לקופת חולים... לא כל היום כואב לנו, ולא כל היום אנו צריכים לבכות! עבודת ה' צריכה להיות מתוך שמחה. אבל תפילה איננה דוקא ע"י בכי - ישנן עשר לשונות של תפילה (דברים רבה פ"ב, א), ומלבד "שועה", "צעקה" ו"נאקה" יש גם לשון של "רינה" וכו'. ישנם גוונים רבים לתפילה, וזו תורה שלמה איך להתפלל. אבל את העיקר הזה עלינו לזכור - שהתפקיד העיקרי של האשה הוא "תפילה".

bankruptcy in a moment, not only in business but in everything else as well, Heaven forbid. We have no choice but to beg Him for an extension. If we would realize this, that we are not living by our own profits but on credit God has extended to us, we would not be so complacent when we pray. We would grasp that we are in a crisis situation, that our credit line can be closed at any moment, that we have to plead with the Creditor to have mercy and extend us some more credit even though we don't deserve it. If we realized this, we would pray like beggars standing at the door.

חז"ל דורשים על הפסוק "ולעבדו בכל לבבכם" - "איזוהי עבודה שבלב? זו תפילה".

התפילות שקבעו לנו חז"ל אמנם צריכות להיעשות ע"י דיבור, אבל מה מהותה של תפילה? "עבודה שבלב"! היופי של התפילה מונח בתפילה שבלב, כמוש"כ "צעק לבם אל ה'" (איכה ב, יח). אלו התפילות הפרטיות הנוקעות מעומק הלב! ולתפילות אלו לא נקבע שום נוסח ושום שפה!